

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, <i>prof.</i>
Razredni odjel	6. razred
Redni broj pripreme	32.
Nastavna cjelina / tema	IV. CRKVA TIJEKOM POVIJESTI
Nastavna jedinica / podtema	4. Znanost i umjetnost u srednjem vijeku

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV B.6.3. Učenik otkriva u Božjoj riječi, sakramentima i životu Crkve njezino božansko i ljudsko poslanje, različite darove i službe te Marijino posebno mjesto u Crkvi.

OŠ KV D.6.1. Učenik navodi pozitivnu i negativnu stranu Crkve u srednjem vijeku i prepoznaje stalnu potrebu »pročišćavanja« Crkve od ljudskih mana i usmjeravanje prema božanskome.

OŠ KV D.6.1. Učenik navodi primjere kršćanskoga djelovanja u društvu.

Ključni pojmovi	znanost, umjetnost, katedralne škole, samostanske škole, sveučilišta, Oxford, Bologna, učenjaci, katedrale, romanika, gotika, razum, istraživanje
Središnje / problemsko pitanje	Kako je Crkva u srednjem vijeku pridonijela razvoju obrazovanja, znanosti i umjetnosti?
Nastavne metode	razgovor, podjela teksta na cjeline i naslovljavanje, rad na tekstu, analiza fotografije, uspoređivanje, dokazivanje iz izvora, istraživanje, shematski prikaz, crtanje bojicama, poučna priča, formativna provjera
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavna sredstva	udžbenik, str. 37, radna bilježnica, str. 54–55, digitalni udžbenik, bilježnica, fotografije sveučilišta u Oxfordu i Bologni, fotografija katedrale u Kölnu, citat Alberta Einsteina, radni predlošci, projektor / pametna ploča, papir i bojice
Međupredmetne poveznice	Hrvatski jezik – sažimanje i naslovljavanje odlomaka; Učiti kako učiti – traženje i organiziranje informacija; Likovna kultura – opažanje arhitekture i vizualne baštine; Informatika – odgovorno istraživanje izvora

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: naslovljavanje dijelova teksta, rad s podacima o školama i sveučilištima, objašnjenja vizualne baštine i formativna provjera.

Vrednovanje kao učenje: samoprocjena na ljestvici razumijevanja od 1 do 5.

Vrednovanje naučenoga: formalno brojčano vrednovanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – DOŽIVI (približno 7–10 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Bože, Stvoritelju svijeta i izvore svake istine, hvala Ti za razum, radoznalost i dar stvaranja. Pomozi nam učiti bez oholosti, tražiti istinu pošteno i ljepotom svojih djela činiti svijet boljim. Amen.

Alternativa: Vjeroučitelj će izgovoriti: „Bože, hvala Ti za pitanje koje još ne znam odgovoriti.“ Nakon kratke tišine učenici u sebi pomisle na nešto što bi voljeli bolje razumjeti.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici daju vjeroučitelju na uvid domaću zadaću od prošloga susreta:

„Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 52–53.“

Ili:

„Učenici će odabrati jednu misao sv. Franje ili sv. Dominika iz današnjega sata i u dvije rečenice napisati kako se može živjeti u školi.“

Motivacija:

Učenici će promotriti fotografiju staroga sveučilišta u Oxfordu i fotografiju katedrale u Kölnu. Učenici pojedinačno biraju riječ koja ih više povezuje s prikazima: ZNANJE – LJEPOTA – VJERA – POVIJEST. U paru objašnjavaju zašto su odabrali baš tu riječ.

Razgovor:

- Što je zajedničko ovim dvjema građevinama? (Obje pripadaju dugoj europskoj povijesti i povezane su s učenjem, kulturom i Crkvom.)
- Što povezujete sa sveučilištem? (Učenje, istraživanje, knjige, profesori, studenti.)
- Što povezujete s katedralom osim bogoslužja? (Graditeljstvo, umjetnost, povijest, zajednicu.)

Najava teme i središnjega pitanja:

Danas upoznajemo doprinos Crkve razvoju obrazovanja, znanosti i umjetnosti u srednjem vijeku. Posebno ćemo pratiti put od katedralnih i samostanskih škola prema sveučilištima te nastanak velike umjetničke i graditeljske baštine. Istraživat ćemo: Kako je Crkva u srednjem vijeku pridonijela razvoju obrazovanja, znanosti i umjetnosti?

II. SREDIŠNJI DIO – OTKRIJ I POVEŽI (približno 27–30 minuta)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti u nastavku predstavljaju prijedloge i mogućnosti izbora. Nije predviđeno da se sve provedu u jednom nastavnom satu. Vjeroučitelj odabire aktivnosti prema odgojno-obrazovnim ishodima, raspoloživom vremenu, osobitostima razreda, dostupnoj opremi i potrebama učenika.

Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja (individualni rad, rad u paru i zajednička provjera, 12 minuta)

Učenici će pročitati tekst „Znanost i umjetnost“, udžbenik, str. 37, i podijeliti ga na pet sadržajnih cjelina. Svakoj cjelini daju naslov od najviše četiri riječi. U paru uspoređuju naslove i biraju pet koji najbolje prate razvoj teksta.

Rješenje: Mogući naslovi: 1. Crkva i znanost; 2. Škole; 3. Sveučilišta; 4. Katedrale i umjetnost; 5. Istina, učenje i napredak.

Radni predložak:

DIO TEKSTA	MOJ NASLOV	DOKAZ / KLJUČNA RIJEČ
1.	_____	_____
2.	_____	_____
3.	_____	_____
4.	_____	_____
5.	_____	_____

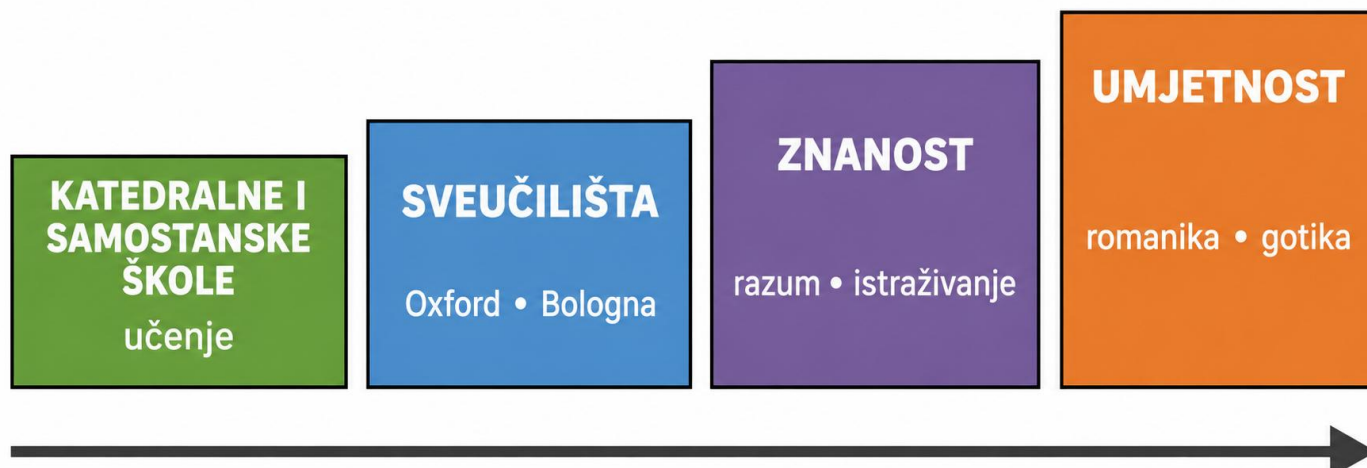
Ili:

Učenici će pročitati tekst „Znanost i umjetnost“, udžbenik, str. 37, zatim odgovoriti na pitanja i proučiti shematski prikaz.

Razgovor:

- Kako je Crkva pridonosila razvoju znanosti i umjetnosti u srednjem vijeku? (Kroz škole, sveučilišta, učenjake, teologe, gradnju katedrala i umjetnička djela.)
- Kakve su škole prethodile sveučilištima? (Katedralne i samostanske škole.)
- Koja se poznata sveučilišta navode u tekstu? (Oxford, Bologna, Pariz, Beč, Prag i druga.)
- Što se gradilo nakon romaničkih crkava? (Veličanstvene gotičke katedrale.)
- Kako tekst opisuje odnos razuma, istraživanja i vjere? (Bog daje razum i istraživački duh; otkrivanje prirodnih zakonitosti može voditi i prema spoznaji Stvoritelja.)
- Je li Crkva kroz povijest uvijek bila bez pogrešaka? (Ne; tekst izričito kaže da je i griješila, ali ističe velik doprinos znanosti, umjetnosti i obrazovanju.)

OD ŠKOLE PREMA ZNANJU I UMJETNOSTI

Kršćanski naglasak: Traganje za istinom i ljepotom nije suprotno vjeri. Razum, istraživanje i umjetničko stvaranje mogu postati put zahvalnosti Stvoritelju.

Aktivnost 2: Brojevi i ustanove (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će prema tekstu i potpisima slika spojiti podatke s pripadajućim značenjem.

Rješenje: 6. stoljeće – razvoj onoga što danas prepoznavamo kao osnovnu školu; 1088. – Sveučilište u Bologni; 1096. – Sveučilište u Oxfordu; 16. stoljeće – do tada je bilo vrlo malo znanstvenika laika.

Radni predložak:

PODATAK	ZNAČENJE
6. stoljeće	_____
1088.	_____
1096.	_____
do 16. st.	_____

Aktivnost 3: Oxford i Bologna – dva prozora u srednji vijek (rad u paru, 7 minuta)

Rad u paru. Učenici će promotriti fotografije Sveučilišta u Oxfordu i Bologni. Jedan učenik opisuje prvi, drugi drugi prikaz. Zatim zajedno izdvajaju što fotografije govore o trajnosti ustanova nastalih u srednjem vijeku.

Rješenje: Oba su sveučilišta nastala u srednjem vijeku i djeluju i danas; fotografije pokazuju trajnost obrazovnih ustanova čiji su korijeni povezani sa srednjovjekovnim školstvom.

Sveučilište u Oxfordu, od 1096.

Sveučilište u Bologni, od 1088.

Aktivnost 4: Katedrala kao knjiga od kamena (rad u skupinama, 8 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će promotriti fotografiju katedrale u Kölnu. Bez stručnih arhitektonskih pojmova najprije opisuju visinu, raspored, prozore, tornjeve i dojam koji građevina ostavlja. Tek zatim povezuju opaženo s rečenicom iz udžbenika o veličanstvenim gotičkim katedralama.

Rješenje: Mogući odgovor: građevina djeluje vrlo visoko i monumentalno, s naglašenim tornjevima i mnoštvom detalja; tekst je povezuje s razvojem srednjovjekovne crkvene umjetnosti i graditeljstva.

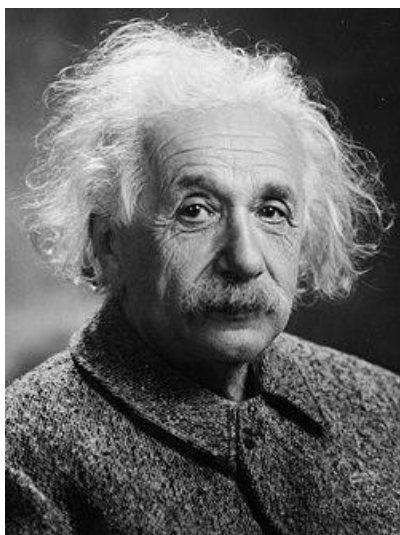

Katedrala u Kölnu – udžbenik, str. 37

Aktivnost 5: Tajanstveno kao početak pitanja (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će pročitati misao Alberta Einsteina iz udžbenika: „Najljepše što možemo doživjeti je ono što je tajanstveno. To je temeljni osjećaj koji stoji u zametku svake umjetnosti i znanosti.“ Ispod citata pišu dvije kratke rečenice: jedno pitanje iz perspektive znanstvenika i jedno pitanje iz perspektive umjetnika koje bi moglo nastati iz čuđenja.

Rješenje: Mogući primjeri: znanstvenik – „Zašto se to događa i po kojim zakonima?“; umjetnik – „Kako mogu izraziti ono što osjećam i vidim?“

Albert Einstein

“Najljepše što možemo doživjeti je ono što je tajanstveno. To je temeljni osjećaj koji stoji u zametku svake umjetnosti i znanosti.”

Aktivnost 6: Napredna ili nazadna? – dokaz iz teksta (rad u paru, 8 minuta)

Rad u paru. Učenici će odgovoriti na pitanje s ruba stranice udžbenika: „Je li Crkva kroz povijest pa sve do danas napredna ili nazadna?“ Ne smiju odgovoriti samo jednom riječju: u tablicu moraju upisati dva dokaza iz teksta i jednu rečenicu koja priznaje da je Crkva kroz povijest i griješila.

Rješenje: Dokazi: razvoj škola i sveučilišta; doprinos znanstvenika i teologa; gradnja katedrala i umjetnost. Uravnotežen zaključak: Crkva je dala velik doprinos, ali je kroz povijest također griješila i učila.

Radni predložak:

Je li Crkva kroz povijest pa sve do danas napredna ili nazadna?

DOKAZ 1	DOKAZ 2	URAVNOTEŽEN ZAKLJUČAK

Aktivnost 7: Moda se mijenja – istina se traži (rad u skupinama, 7 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će protumačiti rečenice iz udžbenika: „Mijenjaju se sustavi, mode, jedne znanstvene teorije zamjenjuju druge. Crkva nije ni moderna ni zaostala. Za nju ne postoji moda, već samo istina.“ Skupina razlikuje tri pojma: MODA – TEORIJA – ISTINA i navodi po jedan primjer bez ismijavanja tuđih stavova.

Rješenje: Moda se brzo mijenja; znanstvene teorije mogu se dopunjavati ili zamjenjivati novim spoznajama; istina je ono čemu se teži i što ne ovisi samo o popularnosti.

Mijenjaju se sustavi, mode, jedne znanstvene teorije zamjenjuju druge. Crkva nije ni moderna ni zaostala. Za nju ne postoji moda, već samo istina.

MODA – TEORIJA – ISTINA

Aktivnost 8: Razum i istraživački duh (individualni rad, 7 minuta)

Učenici će iz završnoga dijela teksta izdvojiti četiri dara / polazišta koja se povezuju sa znanošću: prirodni zakoni, razum, istraživački duh i želja za znanjem / radoznalost. Uz svaki pišu kako pomaže istraživanju svijeta.

Rješenje: Prirodni zakoni – omogućuju uočavanje pravilnosti; razum – pomaže zaključivanju; istraživački duh – potiče provjeravanje i otkrivanje; želja za znanjem / radoznalost – pokreće pitanja i učenje.

Radni predložak:

DAR / POLAZIŠTE	KAKO POMAŽE ZNANOSTI?
prirodni zakoni	_____
razum	_____
istraživački duh	_____
želja za znanjem/ radoznalost	_____

Aktivnost 9: Od škole do sveučilišta (rad u paru, 6 minuta)

Rad u paru. Učenici će poredati četiri kartice: SAMOSTANSKE I KATEDRALNE ŠKOLE – UČENJACI I TEOLOZI – SVEUČILIŠTA – ŠIRENJE ZNANJA. Nakon slaganja strelicama objašnjavaju odnose.

Rješenje: Mogući slijed: samostanske i katedralne škole → učenjaci i teolozi / organizirano učenje → sveučilišta → širenje i produbljivanje znanja. Važnije od jedne stroge kronologije jest obrazložiti povezanost.

Radni predložak:

SVEUČILIŠTA – ŠIRENJE ZNANJA – SAMOSTANSKE I KATEDRALNE ŠKOLE – UČENJACI I TEOLOZI

1	2	3	4
_____	_____	_____	_____

Aktivnost 10: Malo istraživanje: srednjovjekovna baština (rad u skupinama, 10 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će uz dostupni internet i tablete istražiti jednu srednjovjekovnu katedralu ili jedno sveučilište. Zapisuju samo četiri podatka: mjesto, vrijeme nastanka, po čemu je važno i što je na njemu danas sačuvano / prepoznatljivo. Ako nema interneta, skupine rade na Oxfordu, Bologni i Kölnu koristeći samo udžbenik.

Rješenje: Iz udžbenika se sigurno mogu navesti: Bologna – 1088.; Oxford – 1096.; katedrala u Kölnu kao primjer srednjovjekovne crkvene umjetnosti. Ostali podatci ovise o izvoru koji učenici koriste i provjeravaju.

Aktivnost 11: Pet tvrdnji – pronađi dokaz (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će označiti je li tvrdnja potkrijepljena tekstem i uz svaku napisati jednu riječ / podatak kao dokaz.

Rješenje: 1. DA; 2. NE; 3. DA; 4. NE; 5. DA.

Radni predložak:

TVRDNJA	ODGOVOR
Crkva je u srednjem vijeku pridonijela razvoju školstva.	DA / NE dokaz: _____

Katedralne i samostanske škole nisu povezane sa sveučilištima.	DA / NE dokaz: _____
Oxford i Bologna imaju srednjovjekovne početke.	DA / NE dokaz: _____
U srednjem vijeku nisu nastajala umjetnička djela kršćanske tematike.	DA / NE dokaz: _____
Tekst priznaje da je Crkva kroz povijest i griješila.	DA / NE dokaz: _____

Aktivnost 12: Tri građevine – tri poruke o baštini (rad u skupinama, 8 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će usporediti prikaze Oxforda, Bologne i katedrale u Kölnu. Najprije navode što vide, zatim određuju pripada li prikaz ponajprije području OBRAZOVANJA ili UMJETNOSTI / GRADITELJSTVA i na kraju jednom rečenicom objašnjavaju kako je takva baština povezana s Crkvom u srednjem vijeku.

Rješenje: Oxford i Bologna – obrazovanje i sveučilišta; Köln – graditeljstvo i umjetnost. Zajednička poruka: srednjovjekovna Crkva sudjelovala je u oblikovanju obrazovnih i umjetničkih ustanova koje su ostavile dugotrajan trag.

Oxford

Bologna

Katedrala u Kölnu

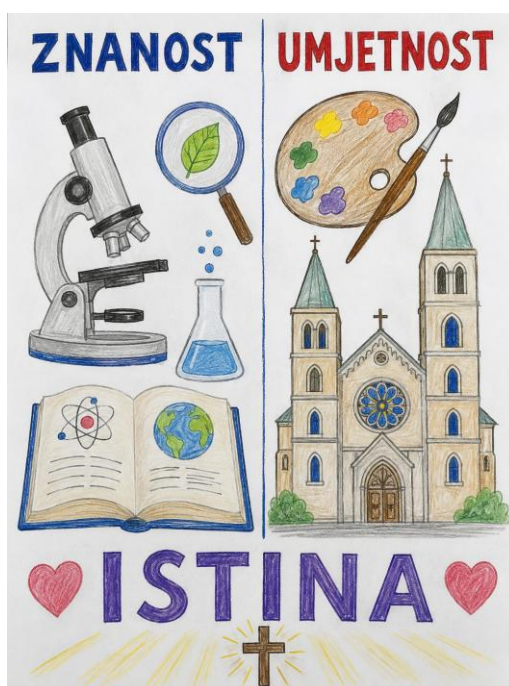
Aktivnost 13: Put znanja kroz srednji vijek (individualni rad – crtanje bojicama, 8 minuta)

Učenici će u četiri kadra prikazati slijed: ŠKOLA – SVEUČILIŠTE – ZNANOST – UMJETNOST. U svakom kadru crtaju jedan simbol i pišu najviše četiri riječi.

Radni predložak:

ZNANOST	UMJETNOST
Zajednička riječ: _____ ISTINA ili LJEPOTA	

Mogući primjer rješenja:

Aktivnost 15: Poučna priča (individualni rad i razgovor, 7 minuta)

Vjeroučitelj će pročitati poučnu priču.

Pitanje na rubu bilježnice

Nika je na satu prirode nacrtala zvijezdu pokraj pitanja koje nije razumjela. Prijatelj joj je rekao: „Samo nauči odgovor napamet.“ Nika je ipak htjela znati zašto je tako. Poslije je na vjeronauku promatrala staru katedralu i pitala kako su ljudi prije mnogo stoljeća mogli izračunati tako velike svodove. Shvatila je da isto čuđenje može otvoriti različita vrata: nekad prema pokusu i brojevima, nekad prema slici, glazbi ili molitvi. Kod kuće je ponovno otvorila bilježnicu. Nije odmah pronašla odgovor, ali je napisala novo pitanje i sutradan ga postavila učitelju. „Dobro pitanje često je početak znanja“, rekao je. Nika se nasmiješila: shvatila je da znatiželja nije znak da ne zna, nego da želi učiti.

Razgovor:

- Zašto Nika nije htjela samo naučiti odgovor napamet? (Htjela je razumjeti zašto je nešto tako.)
- Što je Nika shvatila o čuđenju i pitanjima? (Da mogu voditi prema znanju, umjetnosti i vjeri.)
- Što je naučila o znatiželji? (Da znatiželja pokazuje želju za učenjem.)

Pouka: Čuđenje i pitanja mogu biti početak znanja, umjetnosti i dubljega traženja istine.

Aktivnost 16: Zapišimo! (individualni rad uz zajedničku provjeru, 7 minuta)

Učenici će dopuniti pet rečenica ponuđenim pojmovima: KATEDRALNE – SVEUČILIŠTA – OXFORD – GOTIČKE – RAZUM.
Rješenje: 1. katedralne; 2. sveučilišta; 3. Oxford; 4. gotičke; 5. razum.

ZNANOST I UMJETNOST U SREDNJEM VIJEKU

OXFORD – RAZUM – GOTIČKE – KATEDRALNE – SVEUČILIŠTA

1. Iz _____ i samostanskih škola razvijaju se nove ustanove učenja.
2. U srednjem vijeku nastaju brojna _____.
3. Jedno od poznatih sveučilišta je _____.
4. Nakon romaničkih grade se veličanstvene _____ katedrale.
5. Bog je čovjeku dao _____ i istraživački duh.

Aktivnost 17: Radna bilježnica (individualni rad uz zajedničku provjeru, približno 10 minuta)

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 54–55 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 18: Formativna provjera (frontalni rad i individualni odgovor, 6 minuta)

Učenici pokazuju A, B ili C. Nakon svakoga pitanja jedan učenik kratko objašnjava izbor.

- Iz kojih se škola razvijaju brojna srednjovjekovna sveučilišta? A) katedralnih i samostanskih B) sportskih C) vojnih (A)
- Koje je sveučilište u udžbeniku označeno godinom 1088.? A) Oxford B) Bologna C) Prag (B)
- Koje je označeno 1096.? A) Oxford B) Bologna C) Beč (A)
- Što se prema tekstu gradi nakon romaničkih crkava? A) gotičke katedrale B) stadioni C) tvornice (A)
- Što tekst priznaje o Crkvi? A) nikada nije griješila B) kroz povijest je i griješila C) nije pridonijela obrazovanju (B)

Aktivnost 19: Digitalni zadatci (individualni rad, rad u paru ili rad u skupinama, 8 minuta)

Nedigitalna alternativa: Učenici će povezati šest pojmova i objašnjenja.

Rješenje: Katedralna škola – škola povezana s katedralom; samostanska škola – škola u samostanskom okruženju; sveučilište – ustanova višega učenja; Oxford – sveučilište od 1096.; Bologna – sveučilište od 1088.; gotička katedrala – primjer srednjovjekovne umjetnosti i graditeljstva.

Radni predložak:

POJAM	OBJAŠNENJE
-------	------------

KATEDRALNA ŠKOLA	sveučilište od 1088.
SAMOSTANSKA ŠKOLA	srednjovjekovna umjetnost i graditeljstvo
SVEUČILIŠTE	škola povezana s katedralom
OXFORD	sveučilište od 1096.
BOLOGNA	ustanova višega učenja
GOTIČKA KATEDRALA	škola u samostanskom okruženju

Aktivnost 20: Mikropauza *(frontalni rad, 2 minute)*

Vjeroučitelj je koristi po želji u bilo kojem trenutku sata kada opadne koncentracija učenika. To može biti vic, zagonetka, pitalica, kratka šetnja po razredu, pokret ili druga pristojna aktivnost nevezana uz vjeronaučno gradivo.

Vjeroučitelj na stol stavi pet običnih školskih predmeta i daje učenicima 20 sekundi da ih zapamte. Učenici zatvore oči, vjeroučitelj ukloni jedan predmet, a oni otvaraju oči i bez dovikivanja podižu prst kada znaju što nedostaje. Ponovi se još jedan krug i zatim se nastavlja rad.

III. ZAVRŠNI DIO – IZRAZI *(približno 7–10 minuta)*

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor:

- Zašto je važno postavljati pitanja čak i kada odgovor nije odmah poznat? (Pitanja pokreću učenje, istraživanje i dublje razumijevanje.)
- Može li znanstvenik biti vjernik? (Da; tekst ne suprotstavlja razum i vjeru, nego govori o istraživanju prirodnih zakonitosti i mogućnosti spoznaje Stvoritelja.)
- Kako danas čuvamo znanstvenu i umjetničku baštinu? (Učenjem, istraživanjem, zaštitom građevina i umjetničkih djela, odgovornim korištenjem izvora.)

Sinteza:

Učenici će naslov cijeloga sata sažeti u točno pet riječi. Nekoliko prijedloga zapisuje se na ploču, a razred bira onaj koji najbolje odgovara na središnje pitanje.

Mogući odgovor: Mogući naslov: „Crkva – škole, znanost i umjetnost.“ ili „Od samostanske škole do sveučilišta.“

Zaključak vjeroučitelja: Srednjovjekovna Crkva bila je važan nositelj obrazovanja, znanja i umjetničke baštine. Katedralne i samostanske škole, sveučilišta, učenjaci i katedrale svjedoče o velikom doprinosu, a tekst istodobno podsjeća da je Crkva kroz povijest učila, mijenjala se i grijevala.

Samovrednovanje:

Učenici će u sebi odabrati broj od 1 do 5: 5 – mogu samostalno objasniti povezanost škola, sveučilišta, znanosti i umjetnosti; 1 – trebam još objašnjenja. Broj ne moraju javno pokazati.

5 – mogu samostalno objasniti povezanost škola, sveučilišta, znanosti i umjetnosti

1 – trebam još objašnjenja

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 54–55.

Ili:

Učenici će nacrtati ili opisati jednu građevinu, knjigu ili ustanovu koja za njih predstavlja znanje ili umjetnost i napisati zašto je vrijedna čuvanja.

Izborna domaća zadaća: Učenici će u obitelji pitati zna li netko naziv nekoga starog sveučilišta ili katedrale te zapisati samo naziv koji čuju, bez osobnih podataka.

Završna molitva:

Bože, hvala Ti za razum, znanje i ljepotu. Daj da učimo strpljivo, razlikujemo istinu od dojma i poštujemo ljude koji su kroz stoljeća stvarali škole, knjige, znanstvene spoznaje i umjetnička djela. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Učenici će poslušati pjesmu „Anđele, čuvaru mili...“; 3:36; Autor: Marinko Grubešić; Izvor: YouTube

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvod, domaća zadaća, motivacija i najava teme	7 minuta
Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja	10 minuta
Aktivnost 3: Oxford i Bologna – dva prozora u srednji vijek	5 minuta
Aktivnost 6: Napredna ili nazadna? – dokaz iz teksta	5 minuta
Aktivnost 12: Tri građevine – tri poruke o baštini	5 minuta

Aktivnost 16: Zapišimo!	6 minuta
Aktualizacija, sinteza, samovrednovanje i molitva	7 minuta

Ukupno: 45 minuta. Mikropauza se koristi samo po potrebi; tada se skraćuje predstavljanje skupina ili završna rasprava.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Mogu li učenici objasniti ulogu katedralnih i samostanskih škola?
- ☐ Mogu li navesti Oxford i Bolognu kao srednjovjekovna sveučilišta iz udžbenika?
- ☐ Mogu li povezati Crkvu s razvojem znanosti, obrazovanja i umjetnosti?
- ☐ Mogu li protumačiti ulogu razuma, istraživačkoga duha i radoznalosti?
- ☐ Mogu li uravnoteženo navesti velik doprinos Crkve i činjenicu da je kroz povijest također griješila?